

Bài 59. TRÁI ĐẤT

QUẢ ĐỊA CẦU

I - MỤC TIÊU

Sau bài học, HS có khả năng :

- Nhận biết được hình dạng của Trái Đất trong không gian.
- Biết cấu tạo của quả địa cầu gồm : quả địa cầu, giá đỡ, trục gắn quả địa cầu với giá đỡ.
- Chỉ trên quả địa cầu cực Bắc, cực Nam, xích đạo, Bắc bán cầu và Nam bán cầu.

II - ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

- Các hình trong SGK trang 112, 113.
- Quả địa cầu.
- 2 hình phóng to như hình 2 trong SGK trang 112 nhưng không có phần chữ trong hình. (Ví dụ : không có chữ *cực Bắc, cực Nam,...*)
- 2 bộ bìa, mỗi bộ gồm 5 tấm ghi : cực Bắc, cực Nam, Bắc bán cầu, Nam bán cầu, xích đạo.

III - HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

Hoạt động 1 : THẢO LUẬN CẢ LỚP

* *Mục tiêu* : Nhận biết được hình dạng của Trái Đất trong không gian.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 :

- HS quan sát hình 1 trong SGK, trang 112.
- GV nói : Quan sát hình 1 (ảnh chụp Trái Đất từ tàu vũ trụ) em thấy Trái Đất có hình gì ?
- HS trả lời (HS có thể trả lời hình tròn, quả bóng, hình cầu).
- GV chính xác hoá câu trả lời của HS : Trái Đất có hình cầu, hơi dẹt ở hai đầu.

Bước 2 :

- GV tổ chức cho HS quan sát quả địa cầu và giới thiệu : Quả địa cầu là mô hình thu nhỏ của Trái Đất và phân biệt cho các em các bộ phận : quả địa cầu, giá đỡ, trục gắn quả địa cầu với giá đỡ.

– Đối với lớp có nhiều HS khá giỏi, GV có thể mở rộng cho HS biết : Quả địa cầu được đặt trên một giá đỡ có trục xuyên qua. Nhưng trong thực tế Trái Đất không có trục xuyên qua và cũng không phải đặt trên giá đỡ nào cả. Trái Đất nằm lơ lửng trong không gian.

– GV chỉ cho HS vị trí nước Việt Nam trên quả địa cầu nhằm giúp các em hình dung được Trái Đất mà chúng ta đang ở rất lớn.

* *Kết luận* : Trái Đất rất lớn và có dạng hình cầu.

Hoạt động 2 : THỰC HÀNH THEO NHÓM

* *Mục tiêu* :

– Biết chỉ cực Bắc, cực Nam, xích đạo, Bắc bán cầu và Nam bán cầu trên quả địa cầu.

– Biết tác dụng của quả địa cầu.

* *Cách tiến hành* :

Bước 1 :

– GV chia nhóm (số nhóm tùy thuộc vào số lượng quả địa cầu chuẩn bị được).

– HS trong nhóm quan sát hình 2 trong SGK và chỉ trên hình : cực Bắc, cực Nam, xích đạo, Bắc bán cầu, Nam bán cầu.

Bước 2 :

– HS trong nhóm lần lượt chỉ cho nhau xem : cực Bắc, cực Nam, xích đạo, Bắc bán cầu, Nam bán cầu trên quả địa cầu.

– HS đặt quả địa cầu trên bàn, chỉ trục của quả địa cầu và nhận xét trục của nó đứng thẳng hay nghiêng so với mặt bàn.

Bước 3 :

– Đại diện của các nhóm lên chỉ trên quả địa cầu theo yêu cầu của GV.

– GV cho HS nhận xét về màu sắc trên bề mặt quả địa cầu tự nhiên và giải thích sơ lược về sự thể hiện màu sắc. Ví dụ : màu xanh lơ thường dùng để chỉ biển ; màu xanh lá cây chỉ đồng bằng ; màu vàng, da cam thường chỉ đồi núi, cao nguyên,... từ đó giúp HS hình dung bề mặt Trái Đất không bằng phẳng.

* *Kết luận* : Quả địa cầu giúp ta hình dung được hình dạng, độ nghiêng và bề mặt Trái Đất.

Hoạt động 3 : CHƠI TRÒ CHƠI GẮN CHỮ VÀO SƠ ĐỒ CÂM

* *Mục tiêu* : Giúp cho HS nắm chắc vị trí của cực Bắc, cực Nam, xích đạo, Bắc bán cầu, Nam bán cầu.

** Cách tiến hành :*

Bước 1 : Tổ chức và hướng dẫn

- GV treo hai hình phóng to như hình 2 trang 112 (nhưng không có chú giải) lên bảng.

- GV chia lớp thành nhiều nhóm, mỗi nhóm 5 HS.

- GV gọi hai nhóm lên bảng xếp thành hai hàng dọc.

- GV phát cho mỗi nhóm 5 tấm bìa (mỗi HS trong nhóm 1 tấm bìa).

- GV hướng dẫn luật chơi :

+ Khi GV hoặc trọng tài hô “bắt đầu”, lần lượt từng HS trong nhóm lên gắn tấm bìa của mình vào hình trên bảng.

+ HS trong nhóm không được nhắc nhau.

+ Khi HS thứ nhất về chỗ thì HS thứ hai mới được lên gắn, cứ như thế đến HS thứ năm.

Bước 2 :

- Hai nhóm HS chơi trò chơi theo hướng dẫn của GV.

- Các HS khác quan sát và theo dõi hai nhóm chơi.

Bước 3 :

GV tổ chức cho HS đánh giá hai nhóm chơi :

- Nhóm nào gắn đúng trong thời gian ngắn nhất là nhóm đó thắng cuộc.

- Nhóm nào chơi không đúng luật sẽ bị ngừng không được chơi, GV có thể gọi nhóm khác lên chơi.